

باسمه تعالی

دانشکده بهداشت

گروه بهداشت عمومی

رسالت و اهداف مقطع کارشناسی ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

مقدمه:

دستیابی به آرمان های بلند نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران مستلزم تلاش همه جانبه در تمام ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. مقوله علم و فناوری و همچنین بهداشت و سلامتی از مهمترین زیرساخت های پیشرفت کشور و ابزار جدی رقابت در عرصه های مختلف است. از این رو تدوین اهداف پیشرفت در حوزه علم و سلامتی و اختصاص منابع لازم برای تحقق این اهداف از لوازم ضروری احراز جایگاهی در شأن ایران اسلامی است.

لذا تلاش شد تا با الهام گیری از اسناد بالادستی (از جمله سند چشم انداز بیست ساله کشور، قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران، نقشه جامع عملی کشور، کوریکولوم دوره کارشناسی ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت و...) و بهره گیری از ارزش های بنیادین آن ها و همچنین با توجه به اهداف راهبرد نظام جمهوری اسلامی ایران، چشم انداز، رسالت، اهداف کلی و اختصاصی گروه بهداشت عمومی در خصوص مقطع کارشناسی ارشد رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت تبیین و تدوین شود.

معرفی دوره

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت یکی از دوره های تحصیلات تکمیلی است که در آن دانش آموختگانی تربیت می شوند که از دانش و مهارت کافی برای نیازسنجی، طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های آموزشی مرتبط با سلامت جامعه برخوردار می باشند و فرد، گروه، جامعه و سازمان را در جهت تأمین، حفظ و ارتقای سلامت توانمند می سازند. در این راستا، جلب مشارکت مردم، استفاده از سرمایه های اجتماعی و جلب حمایت سیاستگذاران از جمله فعالیت های حرفه ای است که بکار گرفته می شود. ارتقاء سطح سواد سلامت جامعه، شکل دادن به ارزشها، باورها و رفتارهای سالم، اصلاح هنجارهای گروهی و شیوه زندگی سالم، توسعه مهارت های زندگی، از جمله وظایف دانش آموختگان این رشته است که طی دوره مصوب، موفق به کسب توانمندی های لازم خواهند شد.

تعریف رشته:

آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت عبارت است از "آموزش و ترغیب فرد، اجتماع و سازمان و قادرسازی آنها برای تأثیرگذاری بر مؤلفه های مؤثر بر سلامت و توسعه ابزارهای فردی و اجتماعی که به مردم برای حفظ و ارتقای سبک زندگی سالم، رفاه جامعه

و کیفیت زندگی کمک می نماید". این رشته دربرگیرنده طیف وسیعی از علوم از جمله علوم رفتاری، اجتماعی، روانشناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، رسانه، ارتباطات، فناوری و فناوری‌های نوین، تعلیم و تربیت، مشاوره و علوم بهداشتی-پزشکی است. هدف رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در مقطع کارشناسی ارشد، توسعه مهارت حرفه‌ای در نیازسنجی، تجزیه و تحلیل رفتار فردی، اجتماعی و سازمانی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی مداخلات آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت است. همچنین در این مقطع از روش‌های پژوهش کمی و کیفی و تعیین‌کننده‌های سلامت، روش‌های مشاوره، نظریه‌های مطالعه و تغییر رفتار، سلامت در همه‌سیاست‌ها، و سایر استراتژی‌های ارتقاء سلامت، ارزشیابی مداخلات، و عملکرد مبتنی بر شواهد بهره‌گیری می‌شود.

ارزشها و باورها

عقاید و ارزش‌های حاکم بر این رشته عمدتاً برگرفته از قوانین و مقررات دین مبین اسلام و فرهنگ ایرانی اسلامی است. اسلام بر حفظ سلامت بر اساس مسئولیت‌های فردی و اجتماعی تأکید خاص دارد. از آنجا که هدف علم آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، توانمندسازی افراد و جامعه برای کنترل عوامل مؤثر بر سلامتی است، لذا آموزه‌های این رشته نقش مهمی در استقرار یک جامعه سالم بر عهده دارد. این رشته بر اساس نیازهای فردی، سازمانی، و اجتماعی برای بهبود رفتار و توسعه فرهنگ و سبک زندگی سالم مبتنی بر فرهنگ ایرانی-اسلامی بنا گردیده است و دانش‌آموختگان این رشته با استفاده از مجموعه علوم پزشکی، بهداشتی، اجتماعی و رفتاری و تلفیق آن‌ها با یکدیگر، مردم و سازمان‌ها را در جهت تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت توانمند می‌سازند و در این مسیر از مشارکت بخش‌های مختلف جامعه و حمایت سیاستگذاران بهره‌می‌جوید. علاوه بر سلامت محوری و تأکید بر عدالت در توزیع سلامت، این رشته بر فرهنگ‌سازی تدریجی مبتنی بر پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی نیز باور دارد. در این رشته، بر ارزش‌های زیر تأکید می‌شود:

ارزشهای اسلامی-ایرانی، اخلاق‌مداری، اجتماع‌محوری، عدالت‌محوری، سلامت‌محوری، مشارکت، همکاری و توانمندسازی

چشم‌انداز (Vision)

گروه بهداشت عمومی مصمم است که آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در مقطع کارشناسی ارشد به بالاترین استانداردهای آموزشی و پژوهشی موجود در سطح جامعه دست یابد و دانش‌آموختگان این مقطع قابلیت توانمندسازی افراد جامعه و ایجاد بستر مناسب جهت ارتقای سطح سلامت فردی، محیطی، سازمانی، و اجتماعی در کشور را فراهم نمایند. همچنین تربیت دانش‌آموختگان این مقطع باعث ارتقای سطح سلامت جامعه، افزایش بهره‌وری و کاهش بار بیماری‌ها و هزینه‌های تشخیصی، و درمانی و توانبخشی گردد. همچنین این گروه قصد دارد با بهره‌گیری از تجارب ارزشمند اعضای هیات علمی و پژوهشگران توانا و در راستای چشم‌انداز نقشه جامع علمی کشور، با اجرای دوره‌های آموزشی رسمی مرتبط با رسالت این گروه به ارتقای جایگاه علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه کمک نماید.

رسالت (Mission)

رسالت رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در مقطع کارشناسی ارشد، تربیت دانش‌آموختگانی است که با کسب دانش و مهارت‌های حرفه‌ای قادر به شناخت جامعه، ارزیابی نیازهای فردی، سازمانی و اجتماعی، برقراری ارتباط مناسب و موثر، تصمیم‌گیری، ارائه خدمات آموزشی، مدیریتی، پژوهشی و مشاوره‌ای و طراحی مداخلات و پژوهش‌های مرتبط با سلامت در راستای

افزایش آگاهی، بهبود نگرش و تغییر رفتار گروه های مختلف جمعیتی بر اساس ارزش های اسلامی، فرهنگی و انسانی باشند، به گونه ای که به شکل گیری سبک زندگی سالم و ارتقای سلامتی منتهی گردد.

اهداف (Goals)

- ۱- تعلیم و تربیت نیروی انسانی کارآمد نیاز محور نظام سلامت کشور
- ۲- تناسب سازی پذیرش دانشجو با نیازهای واقعی نظام سلامت کشور
- ۳- اصلاح و توسعه رفتارها و تصمیمات ارتقادهنده سلامت در سطح فردی، اجتماعی و سازمان
- ۴- بهبود سبک زندگی سالم و کیفیت زندگی در جامعه
- ۵- ترویج فرهنگ سلامتی در جامعه
- ۶- توانمندسازی دانش آموختگان در بکارگیری رویکردها و استراتژی های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
- ۷- توسعه مهارت های آموزشی، ارتباطی و پژوهشی در بین دانش آموختگان
- ۸- توانمندسازی و توسعه مهارت های مدیریتی در بین دانش آموختگان (سیاستگذاری، برنامه ریزی، سازماندهی، پایش، نظارت، کنترل و ارزشیابی) مبتنی بر شواهد
- ۹- آشنایی دانشجویان نسبت به نقش و اهمیت رویکردهای آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در تامین، حفظ و توسعه سلامت جامعه
- ۱۰- توانمندسازی دانشجویان در بکارگیری تئوری ها و مدل های آموزش بهداشت در برنامه ریزی آموزشی و پژوهشی مرتبط با حیطه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
- ۱۱- آشنایی و توانمندسازی دانشجویان در حوزه طراحی و تولید رسانه های آموزشی مختلف برای گروه های مختلف اجتماعی در زمینه انواع مشکلات بهداشتی

توانمندی ها و صلاحیت های موردانتظار از دانش آموختگان

نقش های دانش آموختگان در جامعه: عبارت است از آموزشی/پژوهشی/ مشاوره ای / مدیریت / برقراری ارتباط

وظایف حرفه ای دانش آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

الف- نقش آموزشی

- ۱- طراحی، اجرا و ارزشیابی دوره های آموزشی رسمی و غیررسمی
- ۲- توانمندسازی کارکنان نظام سلامت و توانمندسازی اجتماعی
- ۳- اجرای برنامه های آموزشی در برقراری ارتباطات در سطوح سازمانی و اجتماعی
- ۴- تولید و استانداردسازی مواد و محتوای آموزشی
- ۵- بکار گیری روش های آموزشی نوین

ب- پژوهشی

۱- تولید دانش و شواهد علمی از طریق طراحی و اجرای پژوهش های علمی برای شناسایی و انتخاب کانال های ارتباطی مؤثر برای آموزش

۲- مطالعه عادات، آداب و رفتار مردم و سبک زندگی در ارتباط با مسائل بهداشتی

۳- مطالعه اثربخشی برنامه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

۴- تحلیل محتوا در زمینه آموزش سلامت

۵- نیازسنجی و تعیین اولویت ها

۶- مطالعه رفتار بر اساس تئوری ها و مدل ها

۷- ابزارسازی در پژوهش های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

۸- گردآوری و تحلیل داده ها و مستندسازی

۹- انتشار مقاله در مجلات معتبر و ارائه نتایج پژوهش های انجام گرفته مرتبط با سلامت

۱۰- ارائه دستاوردهای پژوهشی در مجامع علمی داخلی و خارجی

۱۱- نقد و داوری طرح ها، مقالات و متون علمی

۱۲- همکاری در طرح های ملی، منطقه ای و بین المللی مرتبط با سلامت

ج- ارائه مشاوره در زمینه:

۱- تغییر و بهبود رفتار و سبک زندگی ایمن و ارتقادهنده سلامت در گروه های مختلف جمعیتی (کودکان، نوجوانان، جوانان، زنان، سالمندان، معلولین و ...)

۲- پیشگیری و کنترل رفتارهای پرخطر و آسیب های روانی-اجتماعی (سوء مصرف مواد و داروها، HIV / ایدز)

۳- سلامت جنسی

د- مدیریت و رهبری

نقش مدیریتی با توجه به موارد زیر انجام میگردد:

۱- برنامه ریزی، ۲- تأمین منابع، ۳- سازماندهی، ۴- ظرفیت سازی، ۵- هدایت و رهبری، ۶- پایش و ارزشیابی

ه- برقراری ارتباط

برقراری ارتباط مؤثر با گروهها، تشکل ها و سازمان های اجتماعی به منظور ترغیب، جلب مشارکت و حمایت آنها برای تسهیل و

توسعه برنامه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت شامل:

۱- ایجاد ائتلاف و یا توسعه هماهنگی های درون و بین بخشی

۲- ارتباط با رسانه های محلی

۳- ارتباط مؤثر با سازمان های دولتی و غیردولتی از جمله انجمن ها و سازمان های مردم نهاد

۴- بهره گیری از فناوری های اطلاعات و ارتباطات نوین

توانمندی های و وظایف گروه :

گروه بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، با داشتن ۳ عضو هیئت علمی توانمند در حوزه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت و با بیش از ۳ سال تجربه در تربیت دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت و همچنین با داشتن امکانات تخصصی از قبیل آزمایشگاه رسانه، فضاها و تجهیزات آموزشی، توانایی ارائه خدمات زیر را دارد :

۱- تربیت نیروی انسانی کارآمد و توانمند در حوزه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

۲- نیارسنجی، طراحی، اجرا و ارزشیابی در حوزه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت برای سازمان های متقاضی

۳- ارائه مشاوره های تخصصی فردی، گروهی و سازمانی در خصوص تغییر و اصلاح رفتارهای مرتبط با سلامتی

۴- طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های آموزشی و توانمندسازی حرفه ای کوتاه مدت و بلند مدت (سمینار،

همایش و جلسات آموزش گروهی حضوری و غیر حضوری در حوزه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت)

۵- طراحی، اجرا و ارزشیابی پروژه های پژوهشی کاربردی و متناسب با نیازها و تقاضاها به صورت کوتاه مدت و بلند مدت در حوزه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

۶- طراحی و تولید رسانه های آموزشی مرتبط با حوزه های مختلف سلامتی برای گروه های خاص و عموم جامعه